

РЕШЕНИЕ

№ 745

гр. София, 05.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-A СЪСТАВ, в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Мариана Георгиева

Членове: Виолета Йовчева
Димитър Ковачев

при участието на секретаря Емилия М. Вукадинова
като разгледа докладваното от Мариана Георгиева Въззивно гражданско дело № 20211100507937 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и следв. от ГПК.

С решение от 15.12.2020г., постановено по гр.д. № 60501/2019г. на СРС, ГО, 29 състав, са уважени предявените по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК от „Т.С.“ ЕАД срещу ИЛ. С. Н. обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, вр. чл. 150 от ЗЕ за установяване съществуването на следните вземания: за сумата от 653, 63 лева, представляваща цена на доставена от дружеството топлинна енергия в топлоснабден имот, находящ се на адрес: гр. София, жк „*****“ за реално потребена енергия в периода от 01.05.2016г. до 30.04.2018г., ведно със законна лихва от 27.06.2019г. до изплащане на вземането; за сумата от 16, 43 лева, представляваща цена на извършена услуга за дялово разпределение за периода от 01.05.2016г. до 30.04.2018г. и за сумата от 79, 35 лева – обезщетение за забава за периода от 14.09.2017г. до 14.06.2019г. върху главницата за топлинна енергия, за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 36805/2019г. по описа на СРС, ГО, 29 състав. Със същото решение е отхвърлен иска по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за разликата над сумата от 79, 35 лева

до пълния предявен размер, както е отхвърлен в цялост предявения иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за обезщетение за забава върху главницата за цена на услугата дялово разпределение в размер на 3, 50 лева, дължима за периода от 30.06.2016г. до 14.06.2019г.

Горепосоченото решение е постановено при участието на привлечено от ищеца трето лице-помагач "Т.С." ЕООД.

Срещу решението, в частта в която са уважени предявените искове, е подадена въззивна жалба от ответника ИЛ. С. Н.. Жалбоподателят поддържа твърдение за неправилност на първоинстанционното решение поради допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, довели до необоснованост на формираните изводи, както и нарушение на материалния закон. Твърди се, че издадената в заповедното производство заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК е нищожна. На следващо място сочи, че първоинстанционното решение е нищожно поради това, че противоречало на правото на Европейския съюз и тъй като хипотезите на нищожност не били „изчерпателно изброени“. Твърди се още, че заповедта за изпълнение била издадена в противоречие с императивни правила на закона, поради което липсвало основанията за издаването ѝ и оттам се стигало и до пороци на първоинстанционното решение. Излагат се доводи, че в заповедното производство вземането не било индивидуализирано в достатъчна степен, поради което не можело да бъде издадена заповед за изпълнение, по която ответникът да се защити, а оттам и не можело да се установи интерес от предявяване от страна на „Т.С.“ ЕАД на установителен иск по тази заповед. Твърди се и нищожност на издадената заповед за изпълнение на парично задължение, тъй като същата не била предхождана от разпореждане за издаването ѝ. Поради това, че заповедта за изпълнение не била влязла в сила, същата не подлежала на обжалване, а в настоящото производство се извършвала преценка за законосъобразност на издадената заповед за изпълнение и нямало колизия между материална законосъобразност и сила на присъдено нещо /в гражданското производство материалната законосъобразност се определяла при постановяване на съдебното решение/, предявените установителни искове били недопустими, тъй като нямало валидна заповед за изпълнение. Заповедта за изпълнение по чл. 410 ГПК и съдебното решение били невалидни, постановени при липса на компетентност съгласно практиката на Европейския съд приета и с Решение

по адм.дело №4468/2009 год. на ВАС, 5-членен състав. Заповедта противоречала и на чл. 411, ал. 2, т. 2 ГПК. Съгласно практика на ЕС, заповедта по чл. 410 ГПК била издадена при липса на компетентност, тъй като не било приложено Общностното право. В нарушение на т. 26 от Тълкувателно решение №4/2013 год. на ВКС по тълк.дело № 4/2013 год., ОСГТК – липсвала индивидуализация на дълга. Нарушен бил чл. 411, ал. 2 ГПК, тъй като не бил съставен писмен съдебен акт, който да констатира, че на са налице отрицателните предпоставки в цитираната разпоредба. Ето защо счита, че издадената заповед за изпълнение била нищожна. Поддържа се още, че Общите условия на ищеца били нищожни на основание чл. 26 от ЗЗД, тъй като нямали характеристиката на нормативен акт, но публикуването им по реда на нормативните актове и влизането им в сила 30 дни след публикуването им придавало привидност, че те са нормативен акт. Твърди се още, че били нарушени чл. 17, ал. 3 от Конституцията на Република България; чл. 8 ЗЗД; чл. 298 от ТЗ и чл. 16 от ЗЗД /липсвал валиден правен документ – договор/, а именно: писмено изявление, спогодба, споразумение или друг писмен документ, с който да се обективира наличието на фактическия състав на чл. 16, изр. 1 ЗЗД и чл. 298, ал. 1, т. 1 ТЗ и във връзка с хипотеза съдържаща се в чл. 38, точка 2 от Наредба 16-334 за топлоснабдяването /т.61 от Решение от 05.12.2019 год. по обединени дела С-708/17 г и С-725/17 г на СЕС/, чл. 122, ал. 1 от Конституцията на Република България /в заповедното производство ответникът бил лишен от защита както в първия стадий на производството така и от последния/. Не била приложена разпоредбата на чл. 149б, ал. 3 ЗЕ. Общите условия за продажба на топлинна енергия на ищеца нямали никаква юридическа сила, тъй като не били приети, а от друга страна противоречали на законова разпоредба. Нямало наличен писмен документ, обективиращ създаване на правна връзка между продавача и купувача, по силата на който купувачът да е приел да встъпи в дълг с цел заместване на продавача спрямо неговия доставчик /топлинния счетоводител/, при условията на чл. 102 от ЗЗД. Реално ищецът бил предявил чужд дълг на фирмата за дялово разпределение, по който дълг самият той имал задължение. В заявлението за издаване на заповед за изпълнение не бил посочен правопораждащият договорното правоотношение юридически факт, което на основание чл. 127, ал. 1, т. 4 ГПК било абсолютна предпоставка за издаване на заповедта за изпълнение на парично задължение. Тъй като се

касаело за потребителски договор от разстояние между два равноправни частни субекти, то задължителна била писмената форма /арг. чл. 149, ал. 1, т. 6 ЗЕ/, като изрично трябвало да бъдат посочени датата на сключване на писмения договор и неговия предмет. Първоинстанционният съд бил основал изводите си на документи, които се намирали у ищеца и/или у третото лице-подизпълнител на ищеца и които не били представени по делото, а на тях се било позовало вещото лице. Не следвало да бъде кредитирано заключението на вещото лице по допусната и изслушана в първоинстанционното производство съдебно-техническата експертиза, тъй като експертът е формирал изводите си въз основа на методиката по отменената Наредба от 2007г. за топлоснабдяването. ЗЕ противоречал на ЗЗП, като последния бил специален закон. Разпоредбите на чл. 153, ал. 1 вр. с чл. 150, ал. 2 ЗЕ не само задължавали едно лице, което притежава имот в режим на етажна собственост, да е „клиент” на топлофикационното предприятие въпреки волята му, но и при физическа невъзможност да ползва услугите на топлофикационното дружество. Никой не можело да задължи един собственик да ползва или не своя вещ съгласно предназначението ѝ. А и разходите по ползването на съсобствена вещ били в тежест на лицето, ползвало вещта, а не на всички съсобственици. Неправилно СРС бил приел, че облигационното отношение между ищеца и ответниците е възникнало по силата на закон предвид чл. 153, ал. 1 ЗЕ. Тези разпоредби влизали в колизия с разпоредбата в ЗЗП. От друга страна обвързването на потребителя със собственик или ползвател на имот влизало в колизия с разпоредбата на чл. 17, ал. 3 от Конституцията на Република България. Неправилно било прието, че по силата на чл. 150, ал. 3 ЗЕ не е необходимо Общите условия да бъдат приети от потребителя. Посочената разпоредба въобще не трябвало да се прилага. Общите условия на ищеца съдържали неравноправни клаузи. Първоинстанционният съд не бил изяснил в съдебното си решение основни елементи от продажбата на топлинна енергия, а именно: мястото на продажба при поставен топломер на изхода в абонатната станция; страни по продажбата и индивидуализация на родово определена вещ. Не било отчетено, че по отношение на доставената енергия до потребителя е приложима клаузата за непоръчани доставки – чл. 62 ЗЗП. Представените писмени документи за сключен договор между етажната собственост и фирмата за дялово разпределение нямали никаква стойност. Освен това с е сочи, че

измервателният уред не бил поставен на границата на етажната собственост, каквото било установено в закона изискване. Неправилно била възприета разпоредбата на чл. 13 от Директива 2006/32/ЕС, в която било залегнало правото да се заплаща реално потребената енергия. Наредба №16-334 за топлоснабдяването била недействителна. Не била спазена методиката по т. 6.1.1. от наредбата. Начисляването на лихви по прогнозните сметки било нищожно, тъй като начислявано на лихви по неликвидни суми било в разрез с нормата на чл. 86 ЗЗД. Не следвало да бъде кредитирано и заключението на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза. Ето защо моли решението на СРС да бъде отменено в обжалваната му част, а исковете – отхвърлени.

Насрещната страна – „Т.С.“ ЕАД изразява становище за неоснователност на въззивната жалба.

Третото лице-помагач не изразява становище по въззивната жалба.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми. Решението на СРС е правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:.

По релевираните във въззивната жалба оплаквания за нищожност на първоинстанционното решение съдът приема следното:

Възражението за нищожност на решението, обосновано с цитираната съдебна практика на Съда на Европейския съюз (ЕС) – Решението по дело C-119/05 *Lucchini*, е неоснователно. На първо място следва да се посочи, че даденото в това решение разрешение на правния спор е неприложимо по настоящото производство. Действително, в това решение е посочено, че решението на гражданския съд може да бъде акт по предоставяне на държавна помощ. Съдът е посочил, че в този случай държавата не следва да приложи последиците на такова решение, когато държавната помощ е обявена за несъвместима с правилата на Вътрешния пазар (тогава – Общия пазар) от страна на Европейската комисия. Тази хипотеза е специфична,

доколкото при държавните помощи са възможни два вида нарушения на правото на Съюза – отпускане на държавна помощ в нарушение на реда за това и несъвместимост на държавната помощ с правилата на Вътрешния пазар. От практиката на Съда на ЕС, обективирана в горепосоченото решение по дело C-119/05 *Lucchini*, следва, че за да може едно съдебно решение да противоречи на правилата за държавните помощи по такъв начин, че да допуска несъвместима с правилата на Вътрешния пазар държавна помощ, то тази несъвместимост трябва да е обявена с акт на орган или институция на Съюза. Единствено в този случай съдебното решение на гражданския съд ще се окаже неприложимо. към момента на постановяване на съдебното решение, ако не е заведена процедура пред Европейската комисия, такава преценка не може да се направи. По делото не е установено Европейската комисия да изследва дали България е допуснала несъвместима с Вътрешния пазар помощ по отношение на „Т.С.“ ЕАД, поради което настоящият съдебен състав не може да прави такава преценка в рамките на производството пред себе си. От друга страна настоящият случай се различава от разглеждания в решението по делото C-119/05 *Lucchini* и по това, че държавната помощ се твърди да произтича не от съдебен акт, а от административен и законодателен такъв – чл. 150 ЗЕ и Наредбата за топлоснабдяването, което е самостоятелен основание за обосноваване на извод за неприложимост на тази практика към процесния случай. Няма пряк акт, с който да е отпусната държавна помощ на „Т.С.“ ЕАД, поради което при неправилна преценка дали приложимата нормативна уредба води до държавна помощ, съдебното решение на първоинстанционния съд няма да бъде нищожно, а евентуално неправилно поради противоречие с приложимия материален закон.

По възражението за нищожност на заповедта за изпълнение на парично задължение, настоящият съдебен състав приема следното:

Не е налице нито една от визираните по-горе хипотези, водещи до нищожност на съдебен акт, доколкото заповедта за изпълнение е постановена от законен състав /издадена е от лице със съдийска правоспособност, постановена е еднолично, каквото е и изискването на закона/, в пределите на правораздавателната му компетентност /спорът е гражданскоправен/, в писмена форма, същата е подписана и волеизявлението на съда се явява логично, разбираемо и последователно. Актът на съда е ясен, волята му е точно изразена и не буди съмнение. В процесната заповед за изпълнение се

съдържа основанието на вземането – доставена топлинна енергия, цена на предоставената услуга дялово разпределение, лихва за забава, съответно разноски за водене на производството. Заповедта за изпълнение не съставлява акт, несъвместим с основите на установения правов ред, нито с нея е разпоредено изпълнение на действие, което е престъпление.

Наложилата се съдебна практика е в посока, че съдът издава изрично и отделно разпореждане само в случаите, когато изцяло или отчасти отхвърля заявлението за издаване на заповед за изпълнение, а в останалите случаи, когато подаденото заявление изцяло се уважава, съдът издава разпореждане, което се инкорпорира в самата заповед. Липсва необходимост от издаването на нарочен съдебен акт – разпореждане, с който да се разпореди издаването на заповед за изпълнение, при условие, че същият се съдържа в самата заповед за изпълнение на парично задължение /в този смисъл е и определение № 300 от 27.03.2018г. на ВКС по гр. д. № 3842/2017г./.

По тези съображения настоящият съдебен състав счита за неоснователни наведените от жалбоподателя-ответник възражения за нищожност на първоинстанционното решение и на издадената заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК.

Правилно е прието от районния съд, че според нормата на чл. 154, ал. 1 от ГПК в доказателствена тежест на ищеца е да установи по реда на пълното и главно доказване следните кумулативни предпоставки на предявената претенция: възникването, съществуването, изискуемостта и размера на претендираните от него вземания, т.е. наличието на правоотношение между топлопреносното предприятие и ответника като потребител за продажба на топлинна енергия през процесния период; използването от ответника на претендираното количество топлинна енергия; стойността на топлинната енергия и изискуемостта на вземането.

По настоящото дело отговорността на ответника е ангажирана на основание чл. 153, ал. 1 ЗЕ, който предвижда в релевантната си част, че собственикът на топлоснабден имот е длъжен да заплаща доставената до имота му топлинна енергия. По делото се установява от представения нотариален акт за собственост върху жилище, построено върху държавно място от 09.06.1987г., че ИЛ. С. Н. е придобил правото на собственост върху ап. № 16, находящ се в сградата на ЖСК „*****“, гр. София. Предвид

изложеното се налага извод, че ответникът има качеството на битов клиент съгласно § 1, т. 2а от ДР на ЗЕ вр. с чл. 153, ал. 1 ЗЕ /редакция ДВ, бр. 54 от 2012 год., в сила от 17.07.2012 год./, както и предвид задължителните за съдилищата разяснения, дадени с т. 1 от Тълкувателно решение № 2/2017 год. на ВКС по тълкувателно дело № 2/2017 год., ОСГК. Съгласно чл. 153, ал. 1 ЗЕ "клиенти на топлинна енергия" са всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение. Следователно, купувач /страна/ по сключения договор за доставка на топлинна енергия до процесния имот е неговият собственик или лицето, на което е учредено ограничено вещно право на ползване. Именно то е задължено да заплаща продажната цена за доставената и потребена топлинна енергия, респ. то е встъпило в облигационни правоотношения с ищцовото дружество. Разпоредбата на чл. 153, ал. 1 от ЗЕ императивно установява кой е страна по облигационното отношение с топлопреносното предприятие, като меродавно е единствено притежанието на вещно право върху имота – собственост или вещно право на ползване. Следователно, купувач /страна/ по сключения договор за доставка на топлинна енергия до процесния имот е неговият собственик или лицето, на което е учредено ограничено вещно право на ползване. По делото е установено принципното съществуване на облигационно правоотношение между страните за процесния период, произтичащо от презюмиран договор за продажба на топлинна енергия, по който ищецът е доставял топлинна енергия, а ответникът дължи заплащане на стойността на ползваната услуга. Касае се за договор при публично обявени общи условия по реда на ЗЕ, по който жалбоподателят, като собственик на топлоснабден имот в сграда в режим на етажна собственост, се явява страна по силата на нормата на чл. 153, ал. 1 от ЗЕ. Съобразно действащата нормативна уредба, ответникът се явява заварен потребител на топлинна енергия за битови нужди. Предвид елемента на административно регулиране, установен в нормата на чл. 153, ал. 1 от ЗЕ, съдът приема, че между страните по делото са налице договорни отношения по продажба на топлинна енергия за битови нужди с включените в него права и задължения на страните, съгласно ЗЕ.

Съгласно разпоредбата на чл. 150, ал. 1 ЗЕ продажбата на топлинна енергия от топлопреносното предприятие на потребители на топлинна

енергия за битови нужди се осъществява при публично известни общи условия, предложени от топлопреносното предприятие и одобрени от ДКЕР /писмена форма на договора не е предвидена/. Тези общи условия се публикуват най-малко в един централен и в един местен всекидневник в градовете с битово топлоснабдяване и влизат в сила 30 дни след първото им публикуване, без да е необходимо изрично писмено приемане от потребителите /чл. 150, ал. 2 от закона/. В случая е несъмнено, че Общите условия на ищцовото дружество са влезли в сила, доколкото са били публикувани, като по делото не са релевирани нито твърдения, нито има данни, че ответниците са упражнили правото си на възражение срещу Общите условия в срока по чл. 150, ал. 3 ЗЕ. Поради изложеното, настоящият съдебен състав приема, че през исковия период между страните по делото са били налице договорни отношения по продажба на топлинна енергия за битови нужди с включените в него права и задължения на страните, съгласно ЗЕ и Общите условия.

Неоснователно е възражението на жалбоподателите, че разпоредбите на чл. 150 и 153 ЗЕ, установяващи задължението на собствениците да заплащат доставената в имотите им топлинна енергия и да спазват общите условия на топлоснабдителните предприятия, които са приети от държавен орган, ограничават правото на собственост. Основните права, уредени в Конституцията на Република България, са гарантирани на гражданите в определени граници, посочени в чл. 57 от Конституцията – това са правата на останалите правни субекти и нормите, установени в защита на обществени интереси. В случая нормите на чл. 150 и 153 ЗЕ уреждат баланса между правото на собственост и имплицитно заложения в чл. 19, ал. 1 от Конституцията /чрез гарантирането на стопанската инициатива/ принцип за забрана на неоснователното обогатяване. Собствениците на топлоснабдени имоти са свободни да ги ползват както лично, така и чрез други лица – като ги отдават под наем. Законът единствено предвижда, че титуляр на задълженията за сметките на имота за топлоснабдяване е собственикът, а той следва да уреди отношенията си с другите ползватели на имота на основание сключен с него договор. Това е правило за разпределяне на отговорността по облигационни задължения, а не ограничение на правото на собственост. Следва да се посочи, че чл. 1, § 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи изрично предвижда, че

правото на свободно ползване на благата /което отразява широкото разбиране за „собственически“ права/ в съвременното конституционно право, включва възможността да се налагат и определени ограничения на правото на собственост. Следователно обсъжданите разпоредби от ЗЕ не противоречат на норми от правни актове с по-голяма юридическа сила.

С оглед изложеното и при установеното облигационно правоотношение между страните за исковия период, обосновано с приложимата действаща нормативна уредба, регламентираща начина и сроковете за заплащане на стойността на доставената топлинна енергия, правилно СРС е приел, че исковите за главници за доставената топлинна енергия и за цена на услугата дялово разпределение са установени по основание. По отношение на техният размер настоящият съдебен състав приема следното:

Според разпоредбата на чл. 139, ал. 1 ЗЕ разпределението на топлинната енергия в сграда - етажна собственост, се извършва по система за дялово разпределение. Начинът за извършване на дяловото разпределение е регламентиран в ЗЕ /чл. 139 - чл. 148/ и в действащата към процесния период Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването /Обн. ДВ, бр.34 от 24.04.2007 г./

Във връзка с оплакванията във въззивните жалби следва да се посочи, че нормата на чл. 17, ал. 2 ГПК намира приложение само по отношение на административните актове, а Наредба №16-334 от 06.04.2007 год. за топлоснабдяването е подзаконов нормативен акт, поради което по отношение на същата е възможна само проверка по реда на чл. 15, ал. 3 ЗНА, т.е. за съответствието ѝ с нормативен акт от по-висока степен /ЗЕ/, каквото в частност е налице.

Топлинната енергия за отопление на сграда - етажна собственост, се разделя на топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, топлинна енергия за отопление на общите части и топлинна енергия за отопление на имотите /чл. 142, ал. 2 ЗЕ/, като според чл. 145, ал. 1 от закона топлинната енергия за отопление на имотите в сграда - етажна собственост, при прилагане на дялово разпределение чрез индивидуални топломери се определя въз основа на показанията на уредите за дялово разпределение в отделните имоти.

В конкретния случай е установено въз основа на представените писмени

доказателства, изготвени от третото лице-помагач - индивидуални справки за отопление и топла вода и формуляри за отчет на уредите за дялово разпределение и монтираните в имота водомери, подписани от ответникът Н. и неоспорени от същия, и заключението на вещото лице по допуснатата и изслушана в първоинстанционното производство съдебно-техническа експертиза, което при преценката му по реда на чл. 202 ГПК с оглед останалите данни по делото следва да бъде кредитирано, че делът на ответник а за отопление, сградна инсталация и битово горещо водоснабдяване са били изчислени в съответствие с правилата на действащата нормативна уредба, като в процесния апартамент не е имало монтирани отоплителни тела, съответно не са монтирани топлоразпределители. Имало е щранг-лира в банята, за която са начислявани служебно дялови единици. В имота е бил монтиран 1 бр. водомер, въз основа на показанията от който е била определена потребената топлинна енергия за битово горещо водоснабдяване. Начислявана е и топлинна енергия от сградна инсталация, определена съобразно формулата по приложение към чл. 61, т. 6.1.1. от Наредба № 16-334 от 2007г. за топлоснабдяването. Установено е също така, че общият топломер в абонатната станция бил преминал през метрологични проверки на всеки две години, като резултатът от проверките бил, че те съответстват на одобрения тип, както и че ищецът е отчитал за своя сметка технологични разходи. При определяне на дължимите суми с изравнителните сметки е спазена нормативно установената методология и остойносттаването е по нормативно определените цени , поради което и възражението на жалбоподателите, че дяловото разпределение е било извършено неправилно се явява неоснователно.

В останалата част на въззивната си жалба жалбоподателят развива доводи относно целесъобразността на прилаганата от законодателя /т. 6.1.1. от Приложение № 1 към Наредба № 16-334/2007г. за топлоснабдяването/ формула за определяне на отдадената от сградната инсталация топлинна енергия и нейното съответствие с начина, по който инсталацията реално отдава топлина, както и за това дали измерването на енергията, достигнала до сградата, в която се намира имота на ответниците, е извършено в съответствие с техническите изисквания.

Неоснователно е възражението на жалбоподателите, че нормативната уредба в областта на енергетиката предоставяла държавна помощ на

топлоснабдителните предприятия, тъй като налагала на собствениците на топлоснабдени имоти да им заплащат доставената енергия, а така се подпомагала нискоефективна система за разпределение на енергия. Забраната на държавна помощ цели единствено да не изкриви пазарните решения, свързани с икономическата целесъобразност, като позволи на държавата да се намеси в полза на определен пазарен субект. Поради това правилата относно държавните помощи са част от защитата на конкуренцията – те целят да се предостави равнопоставеност на субектите. В случая нормата на чл. 153, ал. 1 ЗЕ, предвиждаща, че собствениците заплащат доставената до имота им топлоенергия, не представляват държавна помощ. Съгласно дефиницията на чл. 107 ДФЕС, тълкувана съобразно практиката на Съда на ЕС – вж. напр. § 13 от решението по дело C-150/16 *Fondul Proprietatea SA*, „държавна помощ“ представлява облекчение, дадено от държавата, което може да засегне пазарните правила, което се предоставя селективно на определени предприятия и може да доведе до пазарно предимство за последните. Разпоредбата на чл. 153, ал. 1 ЗЕ се прилага за всички топлоенергийни предприятия в България, а освен това същата кореспондира с правилата, които се отнасят до други предприятия – доставчици на енергия – чл. 98а, ал. 4 ЗЕ за крайните снабдител с електроенергия и чл. 183б, ал. 4 ЗЕ за крайните снабдител с газ. Следователно за всички видове енергийни предприятия, които доставят енергоносители до дома на потребителите е предвидено одобряване на общи условия от държавен орган, като същите общи условия обвързват потребителите, независимо дали са били приети писмено и предварително от тях. Следователно не е налице държавна помощ, която да облагодетелства топлоснабдителните предприятия спрямо другите енергийни предприятия по отношение на начина на възникване на задълженията на потребителите спрямо тях.

Разпоредбата на чл. 13, §1 от Директива 2006/32/ЕО предвижда задължение за осигуряване на индивидуални измервателни уреди при крайните потребители само когато „това е технически осъществимо, финансово обосновано и пропорционално спрямо потенциалните енергийни спестявания при крайните потребители на електроенергия, природен газ, централно топлоснабдяване и/или охлаждане и гореща вода за битови нужди“. Т.е., задължението за поставяне на измервателни уреди на границата на собственост не е абсолютно, а при енергийните системи, които са били

изградени преди 2006 год. /както е в частност/, следва да се вземе предвид доколко всяка индивидуална система позволява инсталиране на индивидуални измервателни уреди и дали това не би изисквало за потребителите прекомерни разходи спрямо ползите от индивидуално отчитане. ЗЕ – чл. 156, ал. 2, т. 3 ЗЕ, също не предвижда задължение за инсталиране на измервателни съоръжения след общата за етажната собственост абонатна станция. Следователно не съществува общо нормативно задължение за поставяне на измервателни уреди за всеки потребител на топлинна енергия. Вярно е, че методиката за изчисляване на дължимата се енергия за подгряване на сградната инсталация не отчита напълно и точно количеството енергия, отдавана от всяка сградна инсталация във всяка сграда. В това отношение жалбоподателите препращат към мотивите на Решение № 4777/13.04.2018 г. по адм. дело № 1372/2016 г. на Върховния административен съд (ВАС), III отделение, с което на първа инстанция е отменена формулата за изчисляване на отдадената от сградната инсталация енергия, като се сочи, че формулата не отразявала елементите на физичния закон, който определя начина на отдаване на топлинна енергия от протичаща през тръба вода с определена температура. Действащата за процесния период нормативна уредба – т. 6.1.2. от Приложение № 1 към Наредба № 16334/2007г. /в редакцията след ДВ, бр. 58/2007г./, допуска изчисляване на количеството топлинна енергия, отдадено от сградната инсталация по решение на общото събрание на етажната собственост. Предвидената от законодателя формула по т. 6.1.1. се прилага в останалите случаи – когато етажните собственици не са взели такова решение. Поради това и настоящият съдебен състав намира, че действащата за процесния период нормативна уредба дава достатъчна възможност на потребителя, който не е доволен от изчисленията по предвидената от законодателя формула за установяване на разходите за отдадената от сградната инсталация топлинна енергия, да поиска изчисляване съобразно действителни показания, като направи съответните разходи за това. Поради това следва да се приеме, че действащата формула на т. 6.1.1. от методиката не засяга прекомерно правата на потребителите, които имат възможност да поискат и отчитане на база реалните разходи, ако същите бъдат установени по предвидения за това ред.

Без значение за формиране на изводите на въззивния съд е обстоятелството, че с решение от 26.06.2020г. по адм. дело № 14350/2019г. на

ВАС, петчленен състав, са отменени като незаконосъобразни разпоредби от Наредба № 16-334 от 2007г. за топлоснабдяването, включително и т. 6.4.1 и т. 6.7 от Методиката за дялово разпределение на топлинната енергия в сгради-етажна собственост, представляваща Приложение към чл. 61, ал. 1 от Наредба № 16-334 от 2007г. за топлоснабдяването. И това е така, тъй като отмяната на посочените разпоредби няма обратно действие, тъй като съгласно нормата на чл. 195, ал. 1 АПК подзаконовият нормативен акт се смята за отменен от деня на влизането в сила на съдебното решение, т.е. отмяната има действие занапред.

С оглед изложеното се налага извод, че е допустимо законодателят да уреди с правни норми начина на изчисляване на топлинната енергия, която се отдава от сградната инсталация. При липса на обективна възможност да се въведе индивидуално измерване законодателят трябва да определи правило, по което да се разпределя енергията между абонатите в сграда в режим на етажна собственост. Това следва от характера на етажната собственост като особен колективен режим на управление и стопанисване на общите за една сграда разходи. Прилагането на такива правила не противоречи на чл. 13, ал. 2 от Директива 2006/32/ЕО, тъй като посочената разпоредба изисква действително измерване на отдадената енергия единствено в случаите, когато това „е уместно“. При сградите в режим на етажна собственост изчисляването на индивидуална консумация единствено по отдадените от отоплителните тела в отделните апартаменти количества енергия е невъзможно, тъй като намиращите се между тези тела тръби също отдават топлинна енергия – ответникът оспорва само дали нормативно установената формула отговаря на начина, по който се изчислява отдаваната от тръбите на сградната инсталация топлина. В случая следва да се има предвид, че критерият за „уместност“, който Директива 2006/32/ЕО въвежда не може да бъде изпълнен чрез действително отчитане на отдадената от тръбите топлина, тъй като от една страна разходите за този реален отчет биха били твърде големи, тъй като се изисква замерване на всички тръби във всяка топлофицирана сграда през дълъг период от време със специална техника, а от друга такива реални отчитания биха били свързани и с твърде голямо засягане на личната сфера, тъй като измерванията следва да се извършват в домовете на абонатите през продължителен период от време. Поради това законодателят следва да направи компромис с начините за измерване и да предвиди нормативно

формула, която да облекчи доказването и да осигури отчитане както на индивидуалното потребление, така и на общата отдадена за отопление на сградата енергия. В случая следва да се има предвид, че всяка сграда представлява отделна термодинамична система, която е изолирана от околния флуид /въздуха/ чрез своите стени, врати и прозорци. В рамките на тази система обитателите правят усилия да изолират колкото е възможно по-добре външните стени, за да запазят топлината, която преминава през отделните обекти и общите части и затопля сградата като цяло. При това всеки от обитателите използва топлина от останалите и отдава топлина към тях. Следователно въвеждането на формула, с която да се заплащат разходите за затопляне на сградата не представлява правило, което не съответства на фактическата ситуация и при това положение разпоредбата на чл. 153, ал. 6 ЗЕ, която задължава всеки собственик в етажната собственост да заплаща за отдадената от сградната инсталация топлина, не нарушава изискванията за уместност на чл. 13, ал. 2 от Директива 2006/32/ЕО. Не е налице и нарушение на друг правен принцип, което да води до основание за неприлагане на посочената разпоредба.

Неоснователен е и доводът на жалбоподателите относно приложението на установената в разпоредбата на чл. 62 ЗЗП забрана за непоискани доставки, поради следните съображения:

Съгласно задължителните за съдилищата разяснения, дадени с Тълкувателно решение № 2/2016 год. на ВКС по тълк.дело № 2/2016 год., ОСГК, за отношенията, възникващи при доставяне на топлинна енергия за битови нужди в сграда – етажна собственост, се прилагат разпоредбите на Закона за енергетиката, които не противоречат на чл. 62 вр. с § 1 от ДР на ЗЗП. Това е така, защото непоискана е тази доставка, при която доставчикът предоставя характеризиращата договора престация на потребител, без той да е изразил съгласие за това. Именно поради това законът постановява, че непоръчаната от потребителя доставка на централно отопление не поражда за потребителя задължение за плащане – чл. 62, ал. 2 ЗЗП. Законодателното решение не е в колизия, а е в унисон с уредбата на отношенията в топлоенергетиката към този момент, защото чл. 133, ал. 2 ЗЕ /в редакция след изменението ДВ, бр. 30/2006 год./ изисква решение на общото събрание на етажните собственици за присъединяването на сградата към топлопреносната

мрежа. Потребителите на топлинна енергия в сграда в режим на етажна собственост могат да имат различни интереси, включително по въпроса да бъде ли сградата топлоснабдена. Принципът, който законодателят е възприел при регламентирането на начина на избягване на конфликти между етажните собственици е „решава мнозинството“. Затова при доставката на централно отопление в сградите в режим на етажна собственост искането за услугата се прави не от всеки отделен етажнен собственик /той не би могъл да получи енергията, без да ползва сградната инсталация като обща част/, а от мнозинството етажни собственици, които по общо правило могат да вземат решения дали и как да бъдат използвани общите части. Потребителят на услугата е цялата етажна собственост, затова титулярът на права върху отделни обекти може да откаже заплащането на доставено против волята му централно отопление в тези обекти, но не може да откаже заплащането на отдадената от сградната инсталация или от отоплителните уреди в общите части енергия при доставката на централно отопление в сградата.

В мотивите на Тълкувателното решение е посочено, че централното топлоснабдяване се е наложило в България като ефективен начин за отопление на многофамилни сгради в градовете през втората половина на XX век. Отношенията между етажните собственици и начина на управление на общите сгради са били регулирани в чл. 37 – 49 ЗС, Правилника за управлението, реда и надзора на етажната собственост /отм./ и с отделни разпоредби в други нормативни актове. Нормативната уредба към онзи момент не изисква съгласие в писмена форма на етажните собственици за топлоснабдяването на сградата, което е икономически обяснимо с оглед съществуващите тогава обществено-икономически условия: отоплението с централно подавана топлинна енергия е лесно, евтино и хигиенично. Поради това желанието за ползване на тази услуга се презумира от нормотвореца. В правилника за прилагане на ЗТСУ, понастоящем отменен, топлоснабдяването на жилищните сгради под режим на етажна собственост в цялостно застроени топлоснабдени райони или в жилищни комплекси е уредено като задължително /чл. 162, ал. 1 и 2/, а искане от собствениците е предвидено като условие за осигуряване на централно отопление само в сгради, по отношение на които топлоснабдяването не е задължително /ал. 3/. Няма изискване за съгласие на собствениците за топлоснабдяването на сградите под режим на етажна собственост и по Наредба № 1 за ползване на топлинна енергия /отм./

В чл. 55 от нея обаче е предвидена възможност за етажните собственици да се откажат от ползването на топлинна енергия /за цялата сграда или за отделни обекти в нея/ при определени предпоставки. Нормативните актове от този период не предвиждат сключване на индивидуални договори между потребителите на топлинна енергия и топлоснабдителните предприятия.

При съобразяване на изложеното се налага извод, че непоискана доставка на топлинна енергия в сграда в режим на етажна собственост /включително за сградна инсталация и отопление на общите части/ е налице тогава, когато е направено надлежно искане при условията на чл. 153, ал. 2 ЗЕ за прекратяване на топлоподаването до абонатната станция в сградата, но въпреки това същото не е своевременно прекратено от топлопреносното дружество. Отделно от това всеки собственик на индивидуален обект в сградата може по споразумение с топлопреносното дружество да спре подаването на топлинна енергия за отопление и битово горещо водоснабдяване на собствения си имот, като остане потребител единствено на топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация и на енергия за общите части на сградата. В разглеждания случай нито се твърди, нито се доказва наличието на искане за прекратяване на топлоподаването по реда на чл. 153, ал. 2 ЗЕ. Следователно доставената през исковия период топлинна енергия не се явява непоискана, респ. ответникът дължи нейната стойност.

В ъз основа на заключението на вещото лице по допуснатата и изслушана в първоинстанционното производство съдебно-техническа експертиза се установява, че делът на ответника за сградна инсталация, отопление на имота и битово горещо водоснабдяване са били изчислени в съответствие с правилата на действащата нормативна уредба, след извършен отчет на индивидуалните разпределители на разход за отопление и на водомера за потреблението на топлинна енергия за битово горещо водоснабдяване, в това число, установено е, че технологичните разходи са били отчитани за сметка на топлопреносното предприятие т.е., доказана е по несъмнен и категоричен начин по делото потребената от ответника топлоенергия в определено количество за исковия период. По отношение на стойността на реално доставеното количество топлинна енергия в имота на ответниците трябва да се има предвид заключението на съдебно-техническата експертиза, което като обективно и компетентно следва да бъде кредитирано от съда на основание чл. 202 от ГПК. Съгласно изводите на вещото лице,

начислените суми за процесния период след включване на изравнителните сметки са в общ размер на 1 315, 35 лева, като претенцията срещу ответника е предявена за половината от сумата. Услугата дялово разпределение била извършвана от „Т.С.“ ЕООД, като в информационната система били въведени изравнителни сметки от годишните изравнявания – съответно за получаване и за доплащане от абоната. Съдебно-техническата експертиза е изготвена въз основа на съставените от ищеца съобщения към фактури, както и въз основа на представените от третото лице-помагач документи за главен отчет на уредите за дялово разпределение и изравнителните сметки за абоната, и при съобразяване на представените справка от показанията на общия топломер, акт за разпределение на кубатура, документи за метрологична проверка на общия топломер, данни за абонатната станция и данни за технологичните топлоотделяния на абонатната станция. Ето защо възражението на жалбоподателя за необоснованост на формираните изводи на вещото лице по съдебно-техническата експертиза са неоснователни.

Както в заявлението, така и в исковата молба ищецът поддържа, че претендираната главница включва стойността на доставената топлинна енергия през исковия период и цена на услугата дялово разпределение за същия период. Ето защо това вземане е част от спорния предмет и е включено в претендираната от ищеца главница.

По силата на чл. 22 от Общите условия на ищеца дяловото разпределение на топлинна енергия се извършва възмездно от продавача по реда на 61 и следв. от Наредба № 16-334 от 06.04.2007г. за топлоснабдяването /обн. ДВ, бр. 34 от 24.04.2007г., отм. ДВ, бр. 60 от 07.07.2020г./ или чрез възлагане на търговец, избран от клиентите на ЕС. Клиентите заплащат на продавача стойността на услугата дялово разпределение, извършвана от избрания от тях търговец. Съгласно чл. 61, ал. 1 от Наредба № 16-334 от 6.04.2007 г. за топлоснабдяването дяловото разпределение на топлинната енергия между клиентите в сграда - етажна собственост, се извършва възмездно от лицето, вписано в публичния регистър по чл. 139а ЗЕ и избрано от клиентите или от асоциацията по чл. 151, ал. 1 ЗЕ при спазване изискванията на тази наредба и приложението към нея.

Съгласно чл. 13, ал. 1, т. 1 от Общите условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от “Т.С.” ЕАД на клиенти в град София от 2008г.,

както и чл. 22, ал. 2 и чл. 36, ал. 1 и 2 от Общите условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от "Т.С." ЕАД на клиенти в град София, одобрени с Решение № ОУ-02/03.02.2014г. на ДКЕВР и чл. 36, ал. 1 и ал. 2 от Общите условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от "Т.С." ЕАД на клиенти в град София, одобрени с Решение No ОУ-1 от 27.06.2016 г. на КЕВР, потребителите /клиентите/ заплащат на доставчика както сумите за потребление на топлинна енергия, така и сумите за извършване на услугата "дялово разпределение" от избрания от тях търговец, като стойността ѝ се формира от: 1/. цена за обслужване на партидата на клиента, включваща изготвяне на изравнителна сметка; 2/. цена за отчитане на един уред за дялово разпределение и броя на уредите в имота на клиента и 3/. за отчитане на уредите за дялово разпределение, извън обявените от търговеца дати се заплаща допълнителна цена по ценоразпис, определен от продавача. Редът и начинът на заплащане на услугата дялово разпределение се определя от продавача, съгласувано с търговците, извършващи услугата и се обявява по подходящ начин на клиентите.

По делото са представени изготвените от фирмата за дялово разпределение индивидуални справки за отопление и топла вода за процесния период, както и съставените главни отчети за исковия период, подписани от потребителя. Тези документи не са оспорени от ответника и въз основа на същите се установява, че в топлоснабдения имот е извършвана услугата дялово разпределение за целия процесен период, поради което претенцията за заплащането ѝ е установена в своето основание. Предвид ангажираните по делото доказателства се налага извод, че ищецът се легитимира като носител на вземане за стойността на извършваната услуга дялово разпределение.

По изложените съображения се налага извод за неоснователност на възраженията на ответниците за липса на основание за ангажиране на имуществената им отговорност за цената на извършената услуга дялово разпределение. Размерът на предоставената услуга „дялово разпределение“ за исковия период възлиза на 32, 86 лева /претенцията срещу ответника е предявена за половината от сумата/, поради което и в съответствие с нормата на чл. 155, ал. 1 ЗЕ първоинстанционният съд законосъобразно е приел, че релевираната претенция срещу ответницата е основателна за посочените суми.

По иска за обезщетение за забава върху главницата за потребена топлинна енергия с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД:

Според чл. 32, ал. 1 и чл. 33, ал. 1 от Общи условия на ищеца за продажба на топлинна енергия за битови нужди, в сила от 11.08.2016 г., месечната дължима сума за доставената топлинна енергия на клиент в СЕС, в която дяловото разпределение се извършва по смисъла на чл. 71 от Наредбата за топлоснабдяването, се формира въз основа на определеното за него прогнозно количество топлинна енергия и обявената за периода цена, за която сума се издава ежемесечно фактура от продавача, като клиентите са длъжни да заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия по чл. 32, ал. 1 в 45-дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят.

Съгласно чл. 32, ал. 3 и чл. 33, ал. 2 от Общите условия, след отчитане на средствата за дялово разпределение и изготвяне на изравнителните сметки от търговеца, продавачът издава за отчетния период кредитни известия за стойността на фактурите по ал. 1 и фактура за потребеното количество топлинна енергия за отчетния период, определено на база изравнителните сметки, като клиентите са длъжни да заплащат стойността на фактурата по чл. 32, ал. 3 за потребеното количество топлинна енергия за отчетния период, в 45-дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят.

Продавачът връчва, чрез търговеца, на упълномощеното лице в СЕС изравнителните сметки /обща и индивидуални/ на клиентите, като датата на връчването на изравнителните сметки се удостоверява с подпис на упълномощеното лице, а последното информира клиентите в СЕС за общата изравнителна сметка, датата на получаването и връчва индивидуалните изравнителни сметки срещу подпис, удостоверяващ датата на връчването – чл. 28 от Общите условия.

В клаузите на чл. 33, ал. 4 и 5 от Общите условия е предвидено правото на продавача да начисли и получи обезщетение за забава в размер на законната лихва само за задълженията по чл. 32, ал. 3, ако не са заплатени в срока по ал. 2, от деня на забавата до момента на заплащане на дължимата сума за топлинна енергия.

При осъществяването по реда на чл. 20 ЗЗД тълкуване на горепосочените клаузи, въззивният съд приема, че предвиденият 45-дневен срок за изпълнение на задълженията по чл. 32, ал. 3 не би могъл да тече преди

изготвянето на изравнителните сметки и издаването на фактура от страна на ищеца, т. е., преди 31 юли на съответната година. Необходимостта от изравняване на действително потребеното количество топлинна енергия с начисленото за периода /отоплителния сезон/ отлага изпълнението на клиентите до извършването му, респ. осчетоводяването му. До тогава кредиторът не може да иска изпълнение. Следователно настоящият съдебен състав приема, че задължението за заплащане на стойността на действително потребената топлинна енергия е възникнало като срочно и по правилото на чл. 114, ал. 1 ЗЗД ответниците са в забава, считано от 15 септември на съответната година. С оглед изложеното се налага извод, че поставянето на потребителя в забава не е обусловено от публикуване на общата фактура на интернет-страницата на дружеството. Задължението за заплащане на стойността на потребената топлинна енергия е възникнало като срочно. Следователно, изпадането в забава не е обусловено от изпращането на покана до длъжника, нито от публикуване на общите фактури на интернет-страницата на ищцовото дружество.

В този смисъл доколкото ищецът се легитимира като кредитор на главни вземания в размер на 653, 63 лева, то акцесорните претенции се явяват установени в своето основание за исковия период, а техният размер съгласно заключението на съдебно-счетоводната експертиза възлиза на сумата от 79, 35 лева.

Като е достигнал до същите изводи, първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено в обжалваните му части.

По отношение на разноските:

При този изход на спора и предвид изричното искане в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят сторените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 50 лева при съобразяване на действителната фактическа и правна сложност на делото. Чл. 78, ал. 8, изр. 2-ро от ГПК не допуска размерът на присъденото юрисконсултско възнаграждение да надхвърля максималния размер за съответното дело, определен по реда на чл. 37, ал. 2 от ЗПП. По аргумент от обратното, законът допуска размерът на присъденото юрисконсултско възнаграждение да е под минималния размер за съответното дело, когато сложността му е ниска, както

е в разглеждания случай /така определение № 518 от 03.12.2019г. на ВКС по ч.гр.д. № 4461/2019г., Четвърто ГО/.

С оглед цената на предявените искове и на основание чл. 280, ал. 3 от ГПК настоящото решение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20277393 от 15.12.2020г., постановено по гр.дело № 60501/2019г. по описа на СРС, ГО, 29 състав, в обжалваните му части.

ОСЪЖДА ИЛ. С. Н., ЕГН *****, гр. София, жк “*****” да заплати на „Т.С.“ ЕАД, с ЕИК *****, седалище и адрес на управление гр. София, ул. „*****“, на основание чл. 273, вр. чл. 78, ал. 8 от ГПК сумата от 50 /петдесет/ лева – съдебни разноски във въззивното производство.

Решението е постановено при участието на привлечен о от ищеца трето лице-помагач - "Т.С.“ ЕООД.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____